

Paradiset - Tjärna Ängar

Paradiset, som till största delen började bebyggas under 1960-talet, ligger på ett område inom Tjärna. Mitt för nuvarande Masergatan, vid Tjärnavägen, gick tidigare en väg rakt över åkrarna fram mot Paradisbacken. Den vägen var 1 km lång. Vid den vägen, alldeles i närheten av barnstugan vid nuvarande Paradisvägen, låg en bondgård som var byggd före sekelskiftet 1900. Gården köptes år 1909 av Erik Gustav Eriksson f. 1860 och hans hustru Sofia Kristina f. 1861 (Gods och Gårdar 1909). De kom flyttande från Söderbärke, där familjen hade arrenderat ett jordbruk. Mannen var född i Svarthyttan, som ligger mellan Håksberg och Rämshyttan, medan hustrun var född i Grangärde. De ägde gården fram till 1929 då de av åldersskäl sålde gården och byggde ett mindre hus i samma område. De hade dottrarna Hanna, Matilda f. 1895, Hildur f. 1900 och sonen Viktor. Han avled 1918 i spanska sjukan. Dottern Hildur bodde som gift i ett mindre hus på gården tillsammans med sin make, skomakaren Vilhelm Johansson. 1931 köptes gården av Axel Hedlund (1896-1981).

Borlänge Skidförening, som bildades 1903, samlades varje helg i början av 1900-talet på den gård som Eriksson ägde och därifrån utgick de skidutflykter som föreningen ordnade vintertid i Tjärnaberget och de vandringar som man sommartid ordnade i samma område.

Erikssons gård, rödmålad och med vita hörn och vita fönsterfoder, låg som en idyll i området omgiven av ståtliga björkar. Inom Skidföreningen började man allmänt kalla gården för Paradiset, och då syftade man på att platsen var himmelskt skön.

Enligt en annan källa ska det ha varit en person som då han gående passerade gården ska ha sagt: ”Detta måste vara Paradiset”. Denna version verkar ytterst osannolik.

(Erik Gustav Erikssons dotterdotter Inga Eriksson f. 1922 och Axel Hedlunds barn Ann Marie Österberg f. 1929 och Ingegärd Persson f. 1935 har hjälpt till med uppgifter om Paradiset).

Tjärna skrives år 1359 aff Tiaernum, ij Tiaerno, af Tiaernae (Diplomatarium Dalekarlicum 2, s.1 or.). År 1383 skrives namnet a Tiaernae och 1414 i Tiaerna. Namnet är en form av ordet tjärn och syftar på den lilla tjärnen som benämnes Tjärnasjön. Namnet kan fattas som ”tjärnbornas gård (by) eller ”gården (byn) vid tjärnen.

Paradiset

Alkottsgatan 1965

Denna gata fick först namnet Algatan genom ett Stadsfullmäktigebeslut 1964, men detta ändrades 1965 till Alkottsgatan. Namnet anknyter till träd och växter.

Aspgatan 1964

Det första förslag som Namnberedningen lanserade var Aspkroken men detta förslag gillades inte av Stadsfullmäktige så Namnberedningen fick lämna ett nytt förslag. Det nya förslaget Aspgatan godkändes. Namnet anknyter till träd och växter.

Barkstigen 1974

Barkstigen, som är belägen i norra delen av Paradiset, fick sitt namn 1974. Namnet anknyter till träd och växter.

Björkstigen 1964

Har fått sitt namn efter ett i området vanligen förekommande träd.

Enstigen 1964

Har fått sitt namn efter en buske.

Furustigen 1974

Har fått sitt namn efter ett träd (tall).

Näverstigen 1974

Har fått sitt namn efter en del av ett träd (björkens näver).

Paradisvägen 1969

Vägen har fått sitt namn efter Paradisområdet. Vägen sträcker sig numera från Tjärnavägen vid Tjärnasjön och slutar ett stycke bortom rondellen i Mats Knuts.

Plättbacken 1991

Denna väg sträcker sig från Mats Knuts Väg in mot Plättbacken (skidbacken), men viker av åt vänster och leder brant ett stycke upp vid södra sidan av backen. Det finns en fastighet med adress Plättbacken. Namnet anspelar på backens litenhet. Synonymlexikon ger förklaringen plätt = fläck, klick, plätt.

Rönnbärsgatan 1965

Har fått sitt namn efter ett träd.

Sandgatan 1951

Denna gata hade namnberedningen föreslagit skulle heta Granstigen, trots att den redan tidigare hade börjat benämnas Sandgatan. Stadsfullmäktige beslöt att gatan skulle benämnas Sandgatan.

Skogsfrustigen 1964

Denna gata har fått sitt namn efter ett väsen som rörde sig i skogarna. I Paradisområdet så namnsätts även kvarter efter skogsväsen, t ex Skogsfrun och Huldran.

Skogsvägen 1964

Skogsvägen är den väg, som likt ett stort U löper genom en stor del av Paradiset. Den utgår från Paradisvägen. Skogsfrun var ett annat namn på skogsrådet.

Sälgstigen 1964

Har fått sitt namn efter ett träd.

Tallstigen 1964

Har fått sitt namn efter ett träd.

Tjärna Ängar**Jan Ers Gata** 1969

Gatan har fått sitt namn efter den i området liggande Jan Ersgården. Gatan leder från Paradisvägen fram till Vattenverket. I husförhörslängden från 1850-1860 kan man läsa att på Jan Ersgården bodde nämndemannen Jan Ers Jan Ersson född 1826 i Tjärna och hans hustru Stina Andersdotter född 1822 i Tjärna. Ursprungligen hette gården Anders Matsgården men genom en hemmansdelning delades denna gård i två delar varav den ena benämndes Jan Ersgården. Några av byggnaderna från den ursprungliga gården finns på Gammalgården.

Klöverstigen 1969

Gatorna i detta område har fått namn efter växter och jordbruk.

Kornstigen 1969

Gatorna i området har fått namn efter växter och jordbruk.

Plogstigen 1969

Gatorna i området har fått namn efter växter och jordbruk.

Tjärna Allé 1999

Foto: Olle Stålberg

Tjärna Allé 1995

Vägsträckningen har fått sitt namn av den allé som sträcker sig från Paradisvägen genom området. Den löper parallellt med och mellan Korn- och Klöverstigen.

Tjärnavägen 1944

Enligt protokoll från 1944 kan man utläsa att ” Tjärnavägen dvs gamla landsvägen utgör stadsdelen Hagalunds gräns i väster”. Protokollet gällde då bara en del av vad som idag omfattar Borlänge Kommun. Tjärnavägens sträckning löper idag ända fram till Mellstabron. Namnet anspelar på tjärnen (Tjärnasjön).